

Sykepleien

1/4

januar og februar

Korona-
dagbøkene
jan-mai 2020

Innhold

Koronadagbøkene

Våren 2020 forandret koronapandemien hverdagen. For sykepleiere ble det en helt spesiell tid. I denne utgaven av Sykepleien forteller sykepleiere hvordan det har vært, gjennom egne tekster og i et utvalg nyheter og reportasjer fra sykepleien.no.

januar

februar

Pandemien nærmer seg

- 10 Leder: Sykepleie i koronaens tid
- 14 Virusets sprer seg i Asia
- 18 Snart i Norge:
– Håndvask er det aller viktigste smitteverntiltaket vi har

mars

Helsevesenet trapper opp mens landet stenger ned

- 24 Sykepleiere: – Covid-19 er blitt vår hverdag
- 26 12. mars lukkes alt
- 28 Bygger om i rekordfart – og venter på pasientene
- 37 Ledernes nye hverdag
- 39 Terese Wahl: – Jeg var Hammerfest kommunes koronatestsentralsentral
- 43 Elise Fiske: Klapping er fint, men vi trenger mer enn et «takk»
- 44 Er det nok smittevernutstyr?
- 54 Helsepersonell i karantene
- 60 Først Italia, så smeller det i USA
- 66 Marte Syversen: Gi oss tid. Vi har færre respiratorer enn du tror
- 68 Spørreundersøkelse: Slik påvirker koronaviruset sykepleieres arbeidshverdag
- 72 Mobilisering og beredskap: Alle mann til pumpene
- 82 Barth Tholens og Liv Bjørnhaug Johansen: Dette er kanskje krig, men sykepleiere skal ikke være kanonføde
- 84 Dagbok fra intensiven: Ingenting er vanlig lenger
- 88 Anne Kari T. Heggstad: I krevende tider blir verdiene satt på prøve

bruk mobilen for å skanne

Les mer på
[Sykepleien.no](https://www.sykepleien.no)

Skann QR-koden:
Her finner du alle artikklene om korona.

april

Er vi over toppen?

- 92** Hva med våre rettigheter?
- 96** Intensivkapasiteten er nesten sprengt
- 100** Fagartikkel: Slik behandles covid-19-smittede med respirasjonssvikt
- 102** Berit Liland: Spisskompetanse sikrer omsorgsfull hjelp
- 104** Timer i tett smittedrakt
- 110** Dagbok fra sengepost: Sykepleie er en livsstil
- 112** Reisebrev fra Italia: – Et veldig, veldig spesielt oppdrag
- 118** Korona rammer alle arbeidsplasser
- 122** Leverer LAR-medisiner på døra
- 124** Så begynte vi å snakke om kommunene ...
- 130** Dagbok fra lindrende enhet: Når kvelden går mot natt, begynner arbeidsdagen min

mai

Langsomt tilbake til hverdagen

- 142** Foto: Covid-19 preger sykehusene
- 146** Helsesykepleierne er fortsatt i koronatjeneste
- 150** Intensivsykepleier på maleri
- 154** Prisen vi betalte
- 158** Mange døde på Vallerhjemmet i Bærum
- 160** Lill Sverresdatter Larsen: – Koronaepidemien har synliggjort sykepleien som profesjon

Dette
skjedde fra
januar-mai 2020

På forsiden: Minna Marie Hagring tok denne selfien etter en vakt på kohortintensiv, OUS, Ullevål 1. mai. Hun er intensivsykepleier ved postoperativ avdeling, men har nå hatt en del vakter på kohort-intensiv med covid-19.

Sykepleien

Ansvarlig redaktør

Barth Tholens,
barth.tholens@sykepleien.no
tlf. 408 52 179

Temareaktør

Liv Bjørnhaug Johansen,
liv.bjornhaug.johansen@
sykepleien.no
tlf. 976 32 910

Nyhetsredaktør

Kjell Petter Eidsten

Deskansvarlig og tilrettelegging av nyhetsstoff

Ellen Morland

Grafisk design og illustrasjoner

Monica Hilsen

Journalister

Ingvald Bergsagel, Ann-Kirstin Bloch Helmers, Kari Anne Dolonen, Marit Fonn, Eivor Hofstad og Nina Hernæs

Fag, innlegg og korrektur

Torhild Apall Dybvik, Signe Marie Flåt, Eivind Solfjell og Trine-Lise Gjesdal

Forsidefoto

Siv Seglem og Minna Marie Hagring

Annonser

Ingunn Roald,
tlf. 916 03 812 (stilling),
Silje M. Torper
tlf. 22 04 11 67 (kunngjøring),
Maud P. Kaino
tlf. 977 42 120 (produkt)

Repro og trykk

Stibo Complete, Danmark

Utgivelsesdato:

18. juni 2020

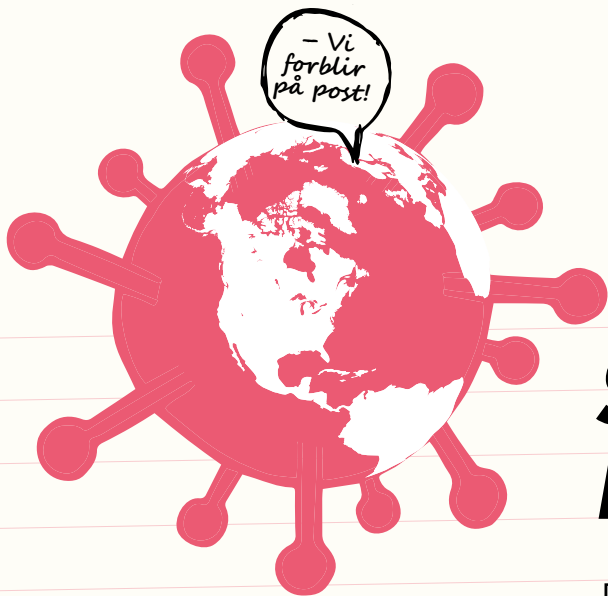
Kontakt

Sykepleien
PB 456 Sentrum, 0104 Oslo
tlf. 994 02 409

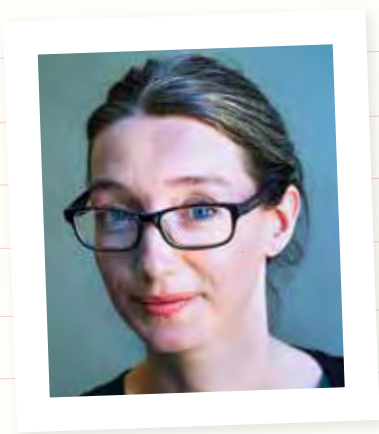
Sykepleien

Sykepleie i koronaens tid

Denne våren har stått i sykepleiernes tegn. Men det er ikke bare sykepleierne i gule smittevernfrakker som er blitt berørt av koronaepidemien.

Liv Bjørnhaug Johansen

TemaredaKTør i Sykepleien

«Ikke alle har stått i ilden, men kravene til avstand, omprioriteringer og smittevern har preget alle som jobber i helsevesenet i Norge.»

Sjelden har mange vært så interessert i hva sykepleiere har holdt på med som denne våren. Og sjelden har så mange sykepleiere skrevet, delt bilder, blitt intervjuet og avbildet i mediene. I nyhetene har vi sett sykepleiere i førstelinjen som utfører tester gjennom bilvinduer og i fullt smittevern-utstyr på isolater og intensivavdelinger.

Koronasykepleierne ser like ut over hele verden – i gule smittefrakker, med munnbind og visir. Et globalt fellesskap ingen ønsker å være medlem av. Historien om sykepleieren og koronaen har blitt ikonisert gjennom bilder i mediene av slitne ansikter med avtrykk etter smittevern-utstyret i ansiktet.

Har preget alle. Ikke alle har stått i ilden, men kravene til avstand, omprioriteringer og smittevern har preget alle som jobber i helsevesenet i Norge. Mangel på smittevern-utstyr, bemanningsproblemer og arbeidsgiveres rett til å kaste om på arbeidsplasser, turnuser og ferie har fått oss alle til å kjenne litt ekstra på at sykepleie ikke er en jobb som alle andre.

Mange har vært kreative, og nye rammer for pasientbehandling har åpenbart seg; samtaler som ellers ville vært gjort på kontoret, er blitt til turer der samtalen faktisk flyter friere. På sykehjemmene har pleierne koplet pasientene og pårørende sammen på nettbrett eller på hver sin side av balkongrekkverket. LAR-medisiner er blitt levert til brukerne på døra. Mange har blitt omdisponert og har brukt disse månedene på helt andre oppgaver enn det de har søkt seg til og spesialisert seg på.

➔ I denne utgaven av Sykepleien har vi forsøkt å fortelle historien om sykepleiernes liv under koronan – både om de som sto i skuddlinja i gule frakker, om de som sto i kulissene, og om de som har fått hverdagen sin endret som bivirkning av beredskap og smittevern.

Mye er satt på vent. Men historien om korona handler ikke bare om alt som er gjort, og alt som er endret. For mange sykepleiere og pasienter er det historien om alt som ble satt på vent. Koronahverdagen er også tomme korridorer, stengte dører, avlyste timer, ubrukte senger, mørklagte operasjonssaler og pasienter og pårørende som ikke mottar sårt tiltrente tjenester.

En stor andel sykepleiere som jobber forebyggende og rehabiliterende, yter nødvendige tjenester som sikrer en overkommelig hverdag for de aller svakeste av oss. For disse sykepleierne handler historien om koronaen om ut-satt ungdom som ikke hadde noen å gå til når de trengte det, om pårørende som plutselig sto helt alene i den daglige omsorgen for sin demenssyke ektefelle, om fødselsdepresjonen

som ikke ble fulgt opp, og om avrusningen som ble avlyst. I hjemmesykepleien er koronatiden dusjhjelpen som ikke ble gitt, ernæringsplanen som ikke ble fulgt opp, kreftsykepleieren som ikke kom, og sprøyter pasientene måtte sette på seg selv.

Når applausen stilner. Med denne utgivelsen har Sykepleien ønsket å dokumentere hvordan disse underlige månedene har artet seg for sykepleierne – både for dem som har sett det gjennom smittevernbriller, og dem uten. Journalistene våre har ikke fått slippe inn i avdelingene som før, men Skypet, ringt og avstandsintervjuet. Vi har invitert sykepleiere fra ulike deler av tjenesten til å skildre den nye hverdagen sin, og vi har samlet klipp fra nyheter og sosiale medier.

Til sammen danner det et bilde av en yrkesgruppe som fleksibelt, kreativt og utholdende ga et absolutt uunnværlig bidrag da krisen banket på døra. Det er noe å ta vare på og se tilbake på når hverdagen etter hvert kommer tilbake og applausen har stilnet.

God lesning! 🌸

Annonse

sykepleiere med hjerte for faget.

#wecare.

- Randstad Care har avtale med sykehus i hele Norge
- Vi er første-leverandør i Helse Nord og Helse Midt-Norge
- Vi som jobber med utleie av sykepleiere, er selv sykepleiere
- Vi tilbyr faste stillinger opptil 100%

du får blant annet:

- oppfølging av fast kontaktperson
- selv bestemme hvor og når du jobber, og når du vil ha ferie
- ekstra god lønn med gode tillegg for kveld, natt og helg
- dekket reise og bolig ved pendling

Vil du vite mer om hva vi kan gjøre for deg?
Kontakt oss i dag!

 randstad

randstad.no/care
care@randstad.no
+47 400 21 410

Dette skjedde i januar og februar: Pandemien nærmer seg

Det skjer noe i Kina.
Et virus.

Ingen ting tyder på at det vil få noe med oss å gjøre.

01. januar: Viruset er oppdaget i den kinesiske byen Wuhan i desember. Man antar at smitten har oppstått på et dyremarked.

Så langt er det meldt om virusmitte i Japan, Filippinene, Sør-Korea, Taiwan, Thailand, Singapore, USA, Hongkong og Macau.

07. januar: Det nye viruset blir identifisert. Den 31. desember ble WHO informert om tilfeller av lungebetennelser av ukjent årsak.

21. januar: Folkehelseinstituttet (FHI) fraråder ikke reise til Wuhan, men ber reisende være forsiktig.

25. januar: Nyttår feires i Kina, en ukes fri, mange er ute og reiser.

30. januar: WHO erklærer internasjonal helsekrise som følge av det nye koronaviruset.

29. januar: Flere land evakuerer egne borgere som befinner seg i Wuhan.

15. januar: Kina stanser all trafikk ut og inn av byen Wuhan.

24. januar: Verdens helseorganisasjon (WHO) sier det foreløpig ikke er grunn til å erklære en global helsekrise som følge av utbruddet av det kinesiske koronaviruset, men oppfordrer alle land til å være i beredskap. Generaldirektør Tedros Adhanom Ghebreyesus opplyser at det så langt heller ikke er funnet bevis for at viruset har smittet mellom mennesker utenfor Kina.

27. januar: Apotekene i Norge merker økt etter-spørsel etter munnbind.

31. januar: Viruset sprer seg raskt. Det er nå påvist i en rekke land i Asia, Australia og USA. I Europa, i Tyskland, Finland og Frankrike.

22. januar: WHO er samlet til krisemøte om situasjonen. Koronaviruset er påvist i Japan, Filippinene, Sør-Korea, Taiwan, Thailand og USA. De fleste smittede har vært i Wuhan.

Wuhan-området stenger ned. FHI oppretter egen informasjon på sine nettsider om viruset.

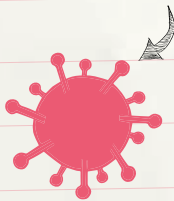
Hva slags sykdom er dette, egentlig? Noen eksperter mener det er som en vanlig influensa.

Om noen uker har vi glemte hele greia?

Internasjonal helsekrise, ja. Det kan komme til Norge også?

02. februar: Beredskapsutvalget mot biologiske hendelser møtes for første gang for å diskutere virusutbruddet og drøfte strategier. Regner med at utbruddet kan nå Norge når som helst.

SARS-CoV-2

24. februar: En lege som har vært på ferie i Nord-Italia, går på jobb på øyeavdelingen på Ullevål sykehus. Vedkommende ønsker å bli testet på grunn av lette symptomer, men får nei. Først 27. februar blir det bekreftet smitte. Øyeavdelingen setter flere i karantene, og noen av kollegene viser seg å være smittet.

27. februar: Norske helsemyndigheter legger nå planer for at så mange som 25 prosent av befolkningen blir smittet. Ifølge FHI kan det føre til mellom 14 000 og 16 500 ekstra innleggelse.

les om epidemien

Uke 8 og 9: Det er vinterferie i Norge. Det viser seg at mange som har vært på skiferie i Østerrike eller ferie i Nord-Italia, bringer med seg smitte hjem.

26. februar: Koronaviruset blir påvist i Norge for første gang hos en kvinne bosatt i Tromsø-området som har oppholdt seg i Wuhan-regionen i Kina.

Fly fra Italia og Østerrike lander, og det er ingen smittekontroll.

Hallo!!

foto: Mostphotos

29. februar
Antall testet positivt hittil: 15
Ingen innlagt på sykehus

Om koronaviruset

SARS-Cov-2 ble identifisert i januar 2020 og er et tidligere ukjent koronavirus.

Det tilhører koronafamilien. Den har mange ulike virus som kan gi luftveisinfeksjon, som SARS- og MERS-viruset og en rekke andre mer eller mindre farlige varianter.

Koronavirus fins også hos dyr, og SARS-Cov-2 antas å ha smittet fra flaggermus til menneske, kanskje via et annet dyr, i desember 2019 i Kina.

Det er hovedsakelig dråpe- og kontakt som sprer smitten. Sykdommen det utløser heter covid-19.

Kilde: Folkehelseinstituttet

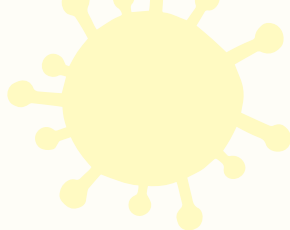
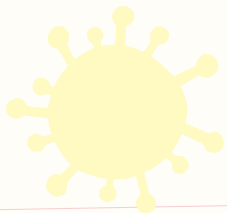
Tekst NTB

Januar: Viruset sprer seg i Asia

I slutten av januar så det ut til at viruset var noe som skjedde i Asia, med noen enkelttilfeller i Europa. Og hvor farlig er det egentlig?

30. januar: Så langt har koronaviruset tatt livet av 170 mennesker i Kina, og viruset fortsetter å spre seg. India har rapportert om sitt første tilfelle, en kvinne i den sørlige delstaten Kerala. Hun var hjemme på ferie fra sitt studentopphold i den kinesiske millionbyen Wuhan, der viruset først ble påvist i desember.

Viruset kan arte seg som en mild forkjølelse, gi vanlige influensasymptomer eller ha et alvorlig forløp med dødelig utgang.

Utenfor sykehuset i India: Torsdag 30. januar rapporterte India om sitt første tilfelle av Wuhan-viruset. Foto: AP / NTB Scanpix →

Nye dødsfall: En kinesisk sykepleier med tårer i øynene mens hun forteller om situasjonen ved Jinyintan-sykehuset i Wuhan i den rammede provinsen Hubei i Kina. I midten av februar har viruset spredt seg til tjuze land. Foto: AP

Disse landene har registrert smittetilfeller. I Kina har over 7700 mennesker testet positivt for viruset, mens det er påvist et mindre antall smittetilfeller i **Filippinene, Thailand, Hongkong, Singapore, Taiwan, Kambodsja, Macau, Japan, Malaysia, Sør-Korea, De forente arabiske emirater, Vietnam, Nepal, Sri Lanka, Australia, USA og Canada.**

I Europa er viruset påvist i **Tyskland, Frankrike og Finland.**

Lokalt spredte tilfeller utenfor Kina har vært en stor bekymring blant globale helsemyndigheter, da det kan virke som viruset spres raskere enn tidligere antatt.

31. januar: Norsk epidemiforsker: Wuhan-viruset trolig mindre farlig enn influensa. Årlig dør det rundt 900 personer av influensa i Norge. – Jeg tviler på at Wuhan-viruset blir like farlig, sier forsker og epidemiexpert Svenn-Erik Mamelund.

– Folk som ikke pleier å være engstelige for influensa, trenger nok ikke være så bekymret for Wuhan-viruset heller, sier Mamelund til NTB.

Han er forsker ved Oslomet og har gjennom 25 år studert epidemiske sykdommers demografi.

WHO erklærte krise. Torsdag 30. januar valgte Verdens helseorganisasjon (WHO) å erklære internasjonal helsekrise som følge av det nye koronaviruset, som hittil ifølge oppdaterte tall har tatt 213 liv i Kina.

Mamelund er likevel tydelig på at det ikke er grunn til panikk.

– Under svineinfluensapandemien i 2009 var det 35

personer som døde i Norge. Med mindre Wuhan-viruset endrer karakter og blir mer alvorlig, ser jeg ikke engang for meg at vi skal ende opp med så høye tall her i Norge, sier han.

Forskeren understreker at det fortsatt er vanskelig å på nøyaktig hvordan det nye viruset, som først dukket opp i Wuhan i Kina, vil utvikle seg.

Han påpeker at vanlig influensa i snitt krever 900 menneskeliv og fører til 2500 sykehussinnleggelses i Norge årlig.

– Dette «aksepterer» vi jo hvert eneste år. Det er i hovedsak eldre og veldig syke mennesker som dør av influensa, sier Mamelund.

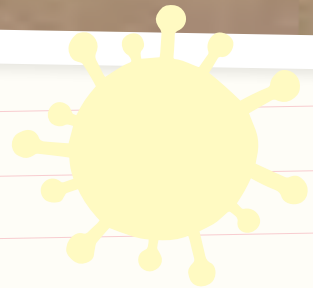
Ikke sikkert at det kommer til Norge. Arbeidet med å lage en vaksine mot det nye viruset er i gang, men det kan drøye helt til sommeren før den er klar.

Men det er ikke sikkert at viruset kommer til å nå Norge i særlig stor skala.

– Under sars-utbruddet i 2002–2003 var det stort sett bare Kina som ble rammet, og de klarte å holde det relativt isolert. Smittetilfellene i de 35 andre landene hvor viruset ble oppdaget, handlet stort sett om folk som hadde vært i Kina, sier Mamelund.

Flere smittede enn sars. Så langt er flere enn 9600 bekreftet smittet av Wuhan-viruset i Kina, mens omkring 8000 personer ble smittet av sars, og 800 døde. Det tyder på at det nye viruset har lavere dødelighet.

I motsetning til sars kan imidlertid Wuhan-viruset potensielt også smitte i inkubasjonstiden, altså før →

Annonse

Nasjonalforeningen
for folkehelsen

Nasjonalforeningen for folkehelsen har støttet norsk hjerte- og karforskning siden 1960. For 2021 vil vårt bidrag være 16,3 millioner kroner.

Søk midler til hjerte- og karforskning

Det lyses ut midler til:

- ◆ Doktorgradsstipender
- ◆ Postdoktorstipender
- ◆ Driftsstøtte til prosjekter

Postdoktor- og doktorgradsstipendene utlyses for tre år, driftsstøtte for ett år.

Prosjektene vurderes av et internasjonalt fagpanel og tildeles etter innstilling fra Nasjonalforeningen for folkehelsens hjerte- og karråd.

Kontakt Øivind Kristensen for mer informasjon på telefon 40 44 57 93 eller e-post: oikr@nasjonalforeningen.no/ forskning@nasjonalforeningen.no

Søknadsskjema og retningslinjer finnes på:

www.nasjonalforeningen.no/forskningsmidler

Søknaden leveres elektronisk innen

01.09.2020, kl. 23:30.

symptomene dukker opp. Det kan gjøre det vanskeligere å begrense smitten.

– For meg er det likevel ikke opplagt at spredningen blir veldig mye større enn i 2002 og 2003, sier Mamelund.

14. februar: Minst seks kinesiske helsearbeidere er døde av covid-19-viruset. 1716 har fått påvist smitte, ifølge myndighetene. Nå forlenger SAS stansen av flygninger til Kina.

Tallene kommer en uke etter dødsfallet til den 34 år gamle kinesiske legen som ble kjent for å ha varslet om virusutbruddet. Det skapte sterke reaksjoner blant folk da det ble kjent at politiet først forsøkte å stanse ham i å

Legen som varslet: I februar døde den 34 år gamle kinesiske legen Li Wenliang, som jobbet på sykehuset i Wuhan. Han ble verdensberømt for å ha varslet om det til da ukjente viruset på sosiale medier. For dette ble han truet med straff av kinesiske myndigheter. Det viste seg at han selv var smittet. Bildet er fra et universitet i California. Foto: Mark Ralston / AFP

- spre varsler på nettet, og også beskyldte mannen for ryktespredning.

1484 døde. Til sammen 1484 personer har til nå dødd på grunn av det nye koronaviruset i Kina, opplyser myndighetene. Fredag 14. februar ble det meldt om 116 nye dødsfall.

De nye dødsfallene skjedde i den hardt rammede Hubei-provinsen, der utbruddet av viruset startet i desember.

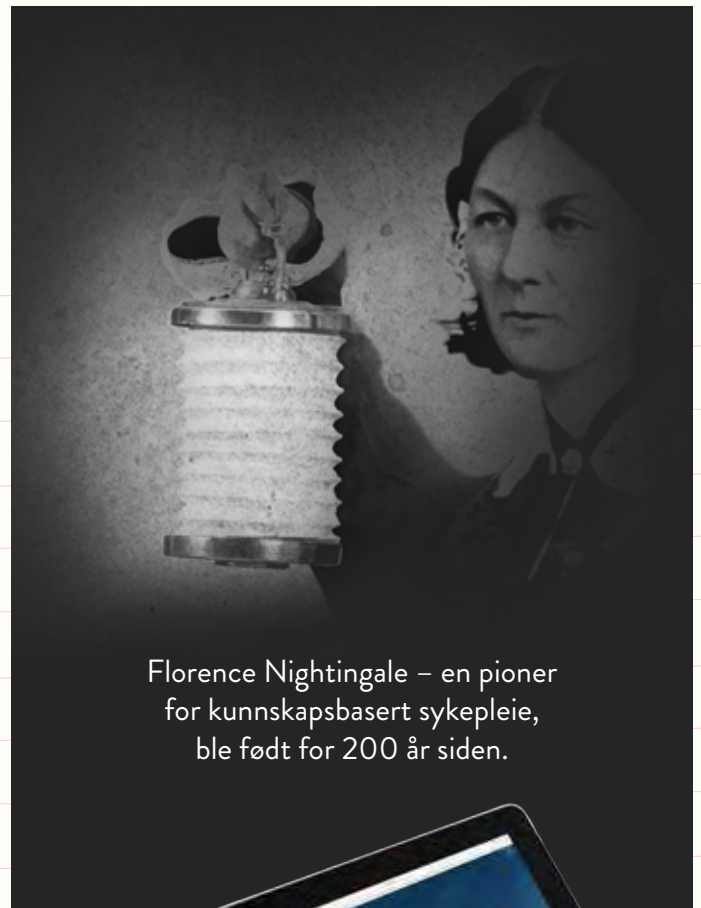
Samtidig er det registrert 4823 nye smittetilfeller i Hubei, de fleste av dem er klinisk diagnostisert, opplyser myndighetene. Torsdag steg antallet kraftig etter at myndighetene endret måten de diagnostiserer smittede på. Det samlede tallet på smittede er på 51 986 i provinsen.

Ingen fly til Shanghai og Beijing. SAS forlenger stansen i flygninger til Shanghai og Beijing i Kina til 29. mars som følge av virussykdommen, som nå kalles covid-19.

Berørte passasjerer får tilbake pengene sine, eller kan endre billettene.

– SAS fortsetter å overvåke situasjonen i nær dialog med myndighetene, opplyser selskapet i en pressemelding fredag.

Flygninger til Hongkong går som normalt, men reisende kan også få endre eller refundert sine billetter hit. 🦠

Florence Nightingale – en pioner for kunnskapsbasert sykepleie, ble født for 200 år siden.

I hennes fotspor gir vi digital, rask og brukervennlig tilgang til kunnskapsbaserte prosedyrer – der du er.

HEALTHCARE

making evidence usable

Tekst **Marit Fonn**

Viruset nærmer seg Norge: – Håndvask er det aller viktigste smittevern- tiltaket vi har

– Vi er forberedt på å ta imot covid-19-pasienter, sier sykepleier Anne Wold Aunemo på infeksjonsmedisinsk isolatpost.

Koronaviruset kommer stadig nærmere Norge. Helsetjenesten må forberede seg på en alvorlig epidemi, melder helsemyndighetene.

Noen sykepleiere vet mer enn andre om hvordan pasienter med dette aktuelle viruset skal håndteres.

– Vi følger situasjonen fortløpende og har nettopp utarbeidet nye retningslinjer for mottak av smittede med covid-19-viruset, sier sykepleier Anne Wold Aunemo.

Aunemo er seksjonsleder på infeksjonsmedisinsk isolatpost på Ullevål sykehus, Oslo universitetssykehus.

– **Bruker visir i tillegg.** – Vi følger ellers rådene Folkehelseinstituttet (FHI) har gitt om smittevernsbekledning. De ansatte er drillet i å håndtere dette, altså dråpesmitte-kategorien, sier hun.

På avdelingen er de eksperter på å håndtere smitte-

pasienter. Det er ikke veldig store forskjeller på å isolere en koronapasient og en annen dråpesmitte-pasient, opplyser hun:

– Bare at vi vil bruke visir i tillegg.

Utstyret består av visir, åndedrettsvern, frakk, hansker og hette.

– Det er ikke som å ta imot en ebolapasient?

– Absolutt ikke. Dette er ikke høysmitte, som ebolaviruset er. Pasienter med korona vil bli isolert på vanlig isolat.

– **De fleste sykehus kan isolere.** – *Hvem vil eventuelt komme til dere?*

– Pasienter som har behov for sykehusinnleggelse, og som tilhører vår sektor. De fleste norske sykehus har nå mulighet for å ha isolater for disse pasientene, sier Aunemo.

– Men de fleste som eventuelt blir smittet, vil ikke bli så syke at de må på sykehus.

– *Så ingen antydning til panikk hos dere?*

– Nei. Det vil kunne bli problemer hvis viruset rammer veldig mange. Men de fleste vil kunne bli hjemme, som ved en vanlig influensa.

Eldre og de som er syke fra før, er mest utsatt for å få luftveissymptomer og lungebetennelse, slik at de kan trenge sykehusbehandling.

Holder øye med utstyrlageret. – Vi sørger nå for at vi har det utstyret vi trenger for å kunne ta imot pasienter.

– *Er det vanskelig å skaffe nok av det?*

– Det er noen utfordringer, men per dags dato har vi utstyr nok. Så følger vi med fortløpende hvordan det utvikler seg. Vi har vanlig drift, vi har ikke bemannet opp. Men vi har gått gjennom rutinene for hvordan vi skal ta imot pasienter der det er mistanke om smitte.

– Vi holder godt øye med hva vi har på lager av utstyr.

«Vi forsøker å unngå mange smittede samtidig. Det er om å gjøre å flate ut kurven så lenge som mulig.»

Bjørn Guldvog,
direktør i Helsedirektoratet

Riktig utstyrt mot smitte: Beredskaps-sykepleier Madelen Foss Smedholen på infeksjonsmedisinsk isolatpost ved Ullevål sykehus, kledd for å ta imot pasient med koronavirus. Foto: Hallgeir Vågenes / VG / NTB Scanpix

Aller viktigst: håndvasken. Aunemo legger til:

– Det er det basale smitteverntiltaket som gjelder, altså håndvask. Det er det aller viktigste smitteverntiltaket vi har. Vi er absolutt ikke i høysmitteberedskap.

– Men det står ikke så godt til med håndvasken blant helsepersonell?

– Da er dette en viktig påminnelse om å øve seg på det.

– Rådet om håndvask gjelder også for folk flest?

– Ja, det er det viktigste vi kan gjøre. For eksempel passe på å vaske seg når man kommer fra byen og etter å ha vært i butikken.

Det siste døgnet har koronaviruset også blitt identifisert i Sveits, Spania, Østerrike og Kroatia, i tillegg til Italia.

– Blir dere mer nervøse?

– Ikke nervøse. Vi følger situasjonen tett og er forberedt på å ta imot en smittet covid-19-pasient. Vi får ikke gjort så mye mer enn å forberede oss på at det skjer, sier sykepleier Anne Wold Aunemo.

Ifølge Folkehelseinstituttet skjer arbeidet mot epidemien langs to spor: et smittevernsplan for å redusere spredningen og et behandlingsplan for å hindre dødsfall blant de alvorlig syke.

På en pressekonferanse onsdag ettermiddag sier overlege Arne Broch Brantsæter ved Ullevål sykehus at sykehusets isolatkapasitet ikke kommer til å være tilstrekkelig. Dette ifølge NTB.

– Det er sannsynlig at driften ved sykehuset vil

bli rammet i stor grad ved et stort utbrudd, sier han.

Brantsæter ser antallet intensivplasser som den største utfordringen, men sier at sykehuset har lagt ned mye arbeid i å tilpasse planene til et mulig utbrudd, og at de i disse dager vurderer å lære opp personell til å håndtere respiratorpasienter.

– Dette er ikke ideelt, men man må inngå en del kompromisser i en situasjon med et stort utbrudd. For folk med en god faglig bakgrunn kreves det ikke all verdens å lære seg dette, sier overlege Arne Broch Brantsæter.

– Usannsynlig at vi slipper unna. Bjørn Guldvog, direktør i Helsedirektoratet, sa til NRK Dagsrevyen 25. februar at viruset kan komme til Norge i morgen eller om en måned.

– Men det vet vi ikke. Det er usannsynlig at vi slipper unna.

– Vi forsøker å unngå mange smittede samtidig. Det er om å gjøre å flate ut kurven så lenge som mulig.

Også han viste til god håndhygiene og hostevaner som viktige tiltak for å hindre smitte.

Her er flere av Bjørn Guldvogs råd:

- Mistenker man at man er smittet, er det best å ringe helsevesenet. Ta kontakt med legevakten uten å komme dit fysisk.

- Frivillig hjemmekarantene for dem som er i risiko for å være smittet. 🦠